

Мијат Р. РАКОЧЕВИЋ:

Организација пољопривредне службе у Срезу бјелопољском

СРЕСКА ПОЉОПРИВРЕДНА СТАНИЦА

Уопште је познато да је код нас пољопривреда најзаоста-
лија грана наше привреде због чега настају све веће запреке у
даљем правилном и брзом развиту индустрије и осталих грана
привреде. Посебно у нашем срезу, и поред повољних природних
услова, биљна и сточарска производња је на врло ниском нивоу,
те се нијесу ни приближно искористиле могућности за повећање
ове производње.

У новом привредном систему створени су повољни услови
за унапређење пољопривреде јер је базична индустрија у завр-
шетку и заједница даје све већа средства за подизање пољо-
привреде.

Да би се расположива средства и повољне могућности што
боље искористиле у унапређењу пољопривреде, важно је да се
успостави добро организована пољопривредна служба. Од при-
марног значаја у срезу су пољопривредне установе које ће не-
посредно дјеловати са пољопривредним произвођачима и њихо-
вим организацијама као оперативна консултативна и услужна
пољопривредна тијела. Оне морају рјешавати практичне про-
блеме пољопривреде на терену и спроводити у живот тековине
пољопривредне науке. Као најподеснија организациона форма
за наше прилике у срезовима је среска пољопривредна станица.
Пољопривредне станице се све више оснивају по многим срезовима
народних република, јер су у досадашњој краткотрајној пракси
дале позитивне резултате и оправдале њихово даље постојање и
ширење.

Среска пољопривредна станица постаје стручно руководеће
тијело за унапређење пољопривреде у срезу и зборно мјесто по-
љопривредних стручњака среза. Њена се дјелатност одређује
према економским условима и циљевима који се желе постићи

у унапређењу пољопривреде среза прилагођавајући њен дјело-
круг рада према стању, могућностима и потребама дотичног
реона.

Сљедствено томе Народни одбор Среза бјелополског осно-
вао је Среску пољопривредну станицу у Недакусима код Бијелог
Поља, на мјесту гдје је била бивша СРЗ од које је наслиједила
управну зграду са још неколико економских зграда које се с ма-
ло кредита могу адаптирати за потребе Станице, затим и нешто
пољопривредног инвентара, — у свеукупној вриједности од око
15,000.000 динара. Експропријацијом у непосредној близини Ста-
нице добивено је око 6 хектара земље, док ће у њену надлежност
спадати и већи дио државног земљишног фонда. Уз то овој ста-
ници је припојена и сточарска фарма у Коритима која је досада
била као предузеће.

Среска пољопривредна станица као установа са самостал-
ним финансирањем добијаће знатну дотацију од НОС-а, јер ће
њени приходи бити мали, нарочито у почетку свог рада док не
развије у већој мјери услужни карактер.

Према свом организационо-структурном саставу Среска по-
љопривредна станица имаће осам својих отсјека са више обје-
ката и пунктове на терену преко чега ће извршавати своје мно-
гобројне задатке. За сада она има 3—4 отсјека и нешто специја-
лизованих објеката, али стварањем већих материјалних сред-
става и повећањем стручног кадра, она ће проширити своју ак-
цију, а тиме и повећати број отсјека и основати већи број спе-
цијализованих објеката.

Преко свог ратарско-повртарског отсјека станица ће ути-
цати на примјену савремених агротехничких мјера, хемизацију
пољопривреде, увођење бољих врста и сорти сјемења и већег га-
јења пићних биљака, нарочито легуминоза. Поред тога у тоштим
лејама производиће рани расад поврћа, чиме ће се омасовити
рана производња поврћа која у овом срезу, такорећи, није по-
зната. И у овој години производњом неколико хиљада комада
расада разног поврћа много се постигло у овој пропаганди. Као
своје пунктове имаће економије земљорадничких задруга, школ-
ске вртове као и индивидуална пољопривредна газдинства.

Преко овог отсјека увешће се сјеменска служба без које се
у овом срезу много губи у жетвеном приносу. Ова служба уз са-
радњу и помоћ републичке сјеменске службе производиће ква-
литативни сјеменки материјал, сигуран за успијевање у овом сре-
зу како онај из локалних извора, тако и онај који је претходно
испитан у срезу. Ради масовније производње квалитативног сје-
мена поставиће се сјеменске парцеле на државном, за-
дружном и приватном сектору. Уз то ће у свом подручју имати
тријерске станице, а у перспективи и једну трифолин станицу.

Преко отсјека за сточарство с мљекарством и својим глав-
ним објектом сточарском фармом утицаће на унапређење сто-

чарства производњом квалитативног приплодног материјала најбољих раса говеди и оваца, коња, свиња и пернате живине са знатно већим продуктивним вриједностима. Овај отсјек предузимаће и масовљавати важне зоотехничке мјере и увести матично књиговодство за најбоља грла домаће стоке, како оних која се производе на фарми, тако и у срезу код индивидуалних пољопривредних газдинстава. У свом подручју имаће и општинске припусне станице, оснивати овчарска одгајивалишта код напредних сточара итд. Са овим је повезано и предузимање свих других мјера за унапређење сточарства као и лиценцирање стоке, организовање сточарских смотри итд.

У дјелокруг рада отсјека за воћарство спадало би предузимање мјера за унапређење воћарства повезујући се са задружним и приватним сектором на терену. За сада он неће имати свој воћни расадник јер већ постоји републички при Станици за воћарство.

Отсјек за механизацију већ до сада је дао приличне резултате у обради земље и вршидби са два трактора и двије вршалице наслијеђене од бивше СРЗ. Механизација пољопривреде у овом срезу је у застоју, али су услови за исту врло повољни, нарочито за обраду земље, јер има неколико хиљада хектара равне земље у Долини Лима. Као важан објекат за машинско тракторски парк је механичка радионица за оправку машина и оруђа која је скоро комплетирана, због чега је до сада велики број тријера, сејачица, воћарских пумпи и др. непотпуно коришћен.

Отсјек за заштиту биља са својим стручњацима дјелује директно на терен изводећи разне акције заштите биља организовањем и обучавањем разних стручних екипа у ову сврху. Он је већ и до сада снабдјевен са већим бројем моторних и леђних пумпи и већом количином средстава за заштиту биља, те је постављањем демонстративних огледа, инвентаризацијом болести и штеточина воћа, сузбијањем шарке шљиве и др. постигао видне резултате у овој акцији.

Посебан отсјек би био за израду предлога вишегодишњих и једногодишњих програма развоја привреде за државни и задружни сектор, израду пољопривредних економских основа за срез, општине, пољопривредне погоне и економије зем. задруга, код предузећа итд. Уз испитивање природних и економских услова среза, израде плана, подизање воћњака, ђубришта, сило-јама и других економских зграда и објеката, према могућностима позабавили би се и проблемима мелиорације земљишта, наводњавања, одводњавања, израде водопривредних основа и сл.

Назад, овај би се отсјек позабавио питањем оснивања земљорадничких произвођачких задруга, пољопривредних друштава, пољопривредних удружења итд., и то у споразуму и сарадњи са Среским задружним савезом.

Осим ових отсјека, као засебни погон, Станица већ посједује пољопривредну апотеку преко које ће набављати средства за хемизацију и омасовљавати њихову употребу. Хидрометеоролошку станицу би организовала Хидрометеоролошка служба НРЦГ, а служила би и за потребе Пољопривредне станице и среза.

Са овако постављеном организационом структуром Станица ће најбоље одговорити својим опсежним задацима у агро и зоо-пропаганди, пољопривредном просвјећивању и у другим акцијама.

Проширењем посла и разграњавањем услуга Станица ће моћи стварати све већа сопствена материјална средства. У даљој фази рада из тих средстава потпомагаће рад услужних пољопривредних предузећа као што су: сјеменска, за механизацију, набавку средстава за хемизацију пољопривреде и др.

Оваква Станица била би комплексног карактера са овако разгранатим задацима. Међутим у последње вријеме у НР Србији рађа се покрет за стварањем специјализованих среских пољопривредних станица као: за воћарство, сточарство, ратарство, повртарство, за заштиту биља итд. Овако специјализоване среске пољопривредне станице даће брже и веће резултате за појединим гранама пољопривредне производње само за исте код нас, бар за сада, има мало услова. Среске пољопривредне станице са комплексним задацима, каква је основана у Бијелом Пољу, има и својих добрих страна, као што су: мање административног особља, боље коришћење расположивих средстава и лакше рјешавање појединих проблема у колективу стручњака, као и боље коришћење пољопривредних стручњака, јер послови по појединим гранама пољопривреде не долазе истовремено, те се могу добром организацијом изводити поједини сезонски радови концентрацијом средстава и пољопривредних стручњака на рјешавању појединих проблема.

Да би ова Станица могла извршавати у потпуности своје многобројне задатке који су већином међусобно органски повезани, неопходно је да јој се додијеле довољна материјална средства, јер са малим средствима само може да животари, а никако да постигне веће резултате.

Исто тако нужно је да се комплетира са добрим стручним кадром.

Сва буџетска средства која се стављају на расположење брзо и вишеструко ће се исплатити у разним видовима, како директно тако и индиректно. Ово тим прије и сигурније што је напредна пољопривреда била и остала као најсигурнија и најздравија подлога цјелокупног развоја и благостања државе и друштва.